

Fjölbrautaskóli Suðurlands
Vorönn 2026

MYNL1LM05

Litir og myndbygging

Kennari:	Anna Kristín Valdimarsdóttir (AKV) annakristin@fsu.is
----------	--

Áfangalýsing:

Í áfanganum er farið yfir undirstöðuatriði myndlistar. Öll verkefni áfangans byggjast á litafræði og myndbyggingu og eru máluð með þekjulitum. Í litafræðinni er farið er yfir atriði eins og blöndun frum - og annars stigs lita út í svart og hvítt, grátónaskalann, blöndun jarðlita og blöndun andstæðra lita út í jarðliti. Litaprufurnar eru settar upp í heildstæð verkefni þar sem nemendur spreyta sig á lögmálum myndbyggingar. Nemendur skulu halda til haga öllum verkefnum, litaprufum, úrklippum og skissum. Allir afgangar af litaprufum eru nýttar í heildstæða klippimynd.

Nemendur æfa myndbyggingu með uppsetningu litafræðiverkefna og halda síðan áfram með tvívíða, abstrakt myndbyggingu út frá litafræðinni, ásamt fjarvídd með landslagsmyndbyggingu með raunsæjum eða sýrealískum hætti. Lokaverkefni áfangans er ígildi prófs. Nemendur skulu hagnýta sér þekkingu og leikni sem þeir hafa aflað í áfanganum til að vinna heildstætt verkefni á sjálfstæðan hátt undir handleiðslu kennara. Fram eiga að koma allir þættir myndmyndbyggingar og litasamsetningar.

Undanfari: Enginn

Þekkingarviðmið - nemandi skal hafa aflað sér þekkingar og skilnings á:

- Litafræði myndlistar svo sem frumlitum, samsettum litum, andstæðum litum, jarðlitum, köldum og heitum litum ásamt innsýn í prentliti og RGB litablöndun.
- Áhrifum lita eftir því með hvaða litum þeir standa.
- Að stefna línu og uppbygging og röðun forma sem og tegund forma skapa ákveðna tilfinningu í myndverkum s.s. jafnvægi, ró, óróa, stöðugleika eða festu.
- Myndbyggingu með tvívíðum formum, ýmist reglubundnu munstri eða abstrakt óreiðu.
- Raunsæi í fjarvíddarlandslagi.

Leikniviðmið - nemandi skal hafa öðlast leikni í:

- Blanda liti út frá frumlitum og samsettum litum í jarðliti með svörtum og andstæðuliti og pastelliti með hvítum.
- Blanda liti í kalda liti og heita liti og nota grátónaskalann.
- Geta unnið ólíkar myndir, bæði abstrakt og raunsætt, út frá fyrir fram gefnum litum, blöndun þeirra og myndbyggingu sem gefa til kynna ákveðin hugtök og kalla fram

ákveðnar tilfinningar eins og óróa, hreyfingu og spennu á móti jafnvægi festu og stöðugleika.

- Ná fram myndbyggingu og litablöndun með áherslu á tvívíð form.
- Ná fram myndbyggingu og litablöndun með áherslu á fjarvídd í landslagi.
- Vinna með frumform, lífræn form, manna- og skepnuform í reglufastri myndbyggingu eins og í spegilmyndum og andhverfum formum svo og alls konar óreglulegri myndbyggingu.

Hæfniviðmið - nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- Ná fram hvaða lit sem er með aðeins frumlitunum, svörtum og hvítum.
- Færa mismunandi form upp í myndbyggingu sem sýnir ljóðræna og dramatíska skálínu.
- Fá ró og stöðugleika fram í myndbyggingu með láréttum og lóðréttum línunum svo og óróa og hreyfingu með hringmynbyggingu og skálínum.
- Ná fram þeim andstæðum í litum sem þarf til að hver hlutur myndarinnar njóti sín.
- Ná fram raunsærri landslagsfjarvídd og birtuáhrifum með litablöndun.
- Vinna með andhverf form og spegilmyndir.
- Geta unnið, meðvitað, hvort heldur raunsætt eða abstrakt.
- Ná fram ákveðinni tilfinningu í myndverki með því að beita línunum, formum og litum á meðvitaðan hátt.
- Vinna með hvert þessara atriða og setja saman í eitt verk.

Námsefni:

- Fyrirlestrar, innlögn, glærur, internetið, sýnikennsla og verkleg kennsla en engar hefðbundnar kennslubækur.
- Nemendur fá í hendur pappír og þekjuliti, teikniblýanta, strokleður og teiknipenna gegn greiðslu efnisgjalda.

Áætlun um yfirferð og verkefnaskil:

Vika	Dagsetning	Námsefni og viðfangsefni	Próf og verkefni
1- 4	6. - 30. janúar <i>8. janúar: Kennsla hefst</i>	Litafræði og blöndun Námsáætlun og kynning á áfanganum. Lögð verða fyrir fyrstu tvö litafræðiverkefni. Blöndun frum - og annars stigs lita út í svart og hvítt.	Verkefni 1-2
5 - 8	2. -27. febrúar <i>20. febrúar: Miðannarmat lokaskil</i> <i>23. – 24. Febrúar: Vorfrí</i>	Litafræði og blöndun Lögð verða fyrir þrjú litafræðiverkefni sem byggja á annars vegar blöndun grátóna og hins vegar jarðlitaþríhyrningur og	Verkefni 3 -6

	27. febrúar: Starfsþróunardagur í FÁ kennsla fellur niður	jarðlitablöndur með frumlitum út í andstæðan annars stigs lit. Auk þess spreyta nemendur sig á lögmálum myndbyggingar í formi klippimyndar.	
9- 12	1.- 27. mars <i>Áfangamessa 4. mars</i> <i>Valdagur 11. mars</i> <i>Kátir dagar og Flóafá: 18. -20. mars</i>	Tvívið myndbygging Áhersla á Landslags- myndbyggingu með áherslu á fjarvidd með, með raunsæjum eða súrealískum hætti Áhersla á tvívið form í myndbyggingu, speglun forma og andhverf form o.fl.	Verkefni 7-8
13 - 16	7.- 30. apríl	Tvívið myndbygging Áhersla á tvíviða abstrakt myndbyggingu út frá lítafræðinni sem lögð hefur verið fyrir í fyrri verkefnum	Verkefni 8-9
17 - 19	4.- 24. maí <i>8. maí: Dimissjón</i> <i>13. maí: Síðasti kennsludagur</i> <i>15. – 19. Maí: Námsmatsdagar</i> <i>20. maí: Sjúkrapróf</i> <i>29. maí: Brautskráning</i>	Lokaverkefni Nemendur nýta fyrri þekkingu og koma inn á þætti lítafræðinnar og myndbyggingar sem lagt hefur verið á í áfanganum. Til að standast kröfur áfangans þarf að skila <u>stöðnu lokaverkefni</u>	Verkefni 10

Verkefni, vægi, tímarammi, innlagnir og skil:

1. Litir út í svart (6 %)	Innlögn 14. janúar	Skil 26. janúar
2. Litir hvítt (6 %)	Innlögn 26. janúar	Skil 2. febrúar
3. Svartur, hvítur og grátónar (5 %)	Innlögn 2. febrúar	Skil 9. febrúar
4. Jarðlitapríhyrningurinn (5 %)	Innlögn 4. febrúar	Skil 16. febrúar
5. Frumlitir út í andstæðuliti (6 %)	Innlögn 16. febrúar	Skil 25. febrúar
6. Klippiverkefni (11 %)	Innlögn 25. febrúar	Skil 2. mars
7. Landslag (6 %)	Innlögn 2. mars	Skil 11. mars
8. Spegilmynd og andhverf form (20 %)	Innlögn 11. mars	Skil 8. apríl
9. Margbrotið form (22 %)	Innlögn 13. apríl	Skil 29. apríl
10. Lokaverkefni (13 %)	Innlögn 29. apríl	Skil 13. maí

Sérreglur áfangans:

- Áfanginn er próflaus, símatsáfangi. Ætlast er til að nemendur fylgist vel með námsáætlun og tilkynningum á Innu.
- Hver verkhluti hefur sitt vægi, þar sem ekki einungis endanlegt verk liggur til grundvallar heldur líka vegferðin öll s.s. áhugi, sjálfstæði, vinnusemi, tilraunir, framfarir og mæting.
- Skila þarf öllum verkefnum áfangans á INNU samkvæmt námsáætlun og verklýsingum innan settra tímamarka og fullunnu lokaverkefni sem stenst

lágmarkskröfur til að eiga möguleika á að standast kröfur áfangans. **Athugið að skila vandaðri ljósmynd af verkefnum.**

- Mikilvægt er að nemandi sé í góðu sambandi við kennara ef hann lendir í vandræðum með verkefnaskil.
- Mikilvægt er að virða skilafrest verkefna. Ef nemandi skilar of seint dregst **0,5** af einkunn fyrir hvern dag umfram skilafrest ef ekki hefur verið samið um annað við kennara. **Að sjö dögum liðnum** umfram skilafrest er **ekki möguleiki að fá hærri einkunn en 5** fyrir verkefni.
- Gefin er einkunnin **0** fyrir verkefni sem ekki er skilað.
- **ATH.** Til að standast kröfur áfangans þarf að skila öllum verkefnum annarinnar ásamt **stöðnu lokaverkefni** ásamt því að ná að lágmarki **5** í meðaleinkunn verkefna.

Reglur um svindl og notkun gervigreindar:

- Ef að grunur um mynd/ritstuld og/eða óleyfilega notkun á gervigreind vaknar gætu nemendur þurft að gera munnlega grein fyrir verkefni/prófi.
<https://www.fsu.is/is/namid/namskrofur-og-reglur/reglur-um-svindl-i-verkefnum-og-profum>
- Sömu reglur gilda um notkun gervigreindar við skapandi verkefni/skrif og gilda um heimildaskráningu almennt. Reglur um heimildaskráningu má finna á heimasíðu skólans. <https://www.fsu.is/is/namid/namskrofur-og-reglur/heimildaskraning-leidbeiningar>

Námsmat:

Námsþáttur	Lýsing á námsmati	Vægi
Litafræði	Sjálfstæði ásamt því að tileinka sér tilsögn. Gott vinnuframlag og að tileinka sér vinnuskipulag í litablöndun og uppsetningu verkefna. Nánar í einkunnarþáttum verkefna.	28%
Klippimynd	Sjálfstæði ásamt því að tileinka sér tilsögn. Myndefni sem sýnir frumleika, andstæður og að allt njóti sín í góðri heild í myndbyggingu. Nemandi geti hagnýtt þá litafræðiþekkingu sem hann lærði og tengt hana við þætti myndbyggingu	11%
Myndbygging	Sjálfstæði ásamt því að tileinka sér tilsögn. Sýna frumleika í myndefni. Vinna með andstæður og viðhafa vandvirkni í útfærslu og myndbyggingu verkefna. Huga að heildinni.	48%
Lokaverkefni	Sjálfstæði og nýta sér allt sem var kennt í áfanganum. Frumleiki í myndefni, hugtök varðandi myndbyggingu, andstæður til að myndefni njóti sín og vandvirkni í vinnubrögðum. Huga að heildarsýn.	13%
Samtals		100%

Námsmats- og prófsýningardagur:

Námsmats- og prófsýningar eru alltaf við lok hvernar annar og eru mikilvægur hluti af náminu því þar færðu:

- tækifæri til að sjá hvernig þér gekk.
- útskýringu á námsmati hvort sem um lokapróf eða símat er að ræða.
- ráðleggingar sem geta nýst þér í áframhaldandi námi.
- tækifæri til að gera athugasemd við niðurstöðu námsmatsins ef þér þykir hún ósanngjörn.

Kennsluáætlun er sett fram með fyrirvara um breytingar.

Anna Kristín Valdimarsdóttir

Selfossi, 11. janúar 2026